

विवाहगायत अन्य भोजभतेरमा फजूल खर्च रोकौं, सभ्य र जिम्मेवार नागरिकको परिचय दिऔं ।



नेपाल सरकार  
विज्ञापन बोर्ड

# प्रतीक

दैनिक

eprateekdaily.com



**NITCO**  
TILES MARBLE MOSAICO

Parsa Marble & Tiles Pvt. Ltd.  
Adarshnagar-10, Birgunj  
(front of Panitanki Gate)  
051-591592, 9811895095

❖ वर्ष ३५ ❖ २०७८ फागुन ०९ गते आइतवार // मृत भस्म नबन्दैमा भिक्तको भैकन बल्छु // 2022 February 13 Sunday ❖ मूल्य ५/- ❖ पृष्ठ सङ्ख्या ४ ❖ अङ्क १६९

## लोकतन्त्र स्थापनापछि पत्रकार पनि पूर्णरूपमा स्थापित -सहमहामन्त्री मन्सुर

प्रस, सिम्रौनगढ, २९ माघ / नेपाली काङ्ग्रेसका सहमहामन्त्री फरमुल्लाह मन्सुरले लोकतन्त्र स्थापित

केन्द्र भएको जिकिर गरे । उनले स्वतन्त्रता सेनानीहरूको लुकेन स्थल झरोखर पोखरी भएकोले

बाराका प्रमुख जिल्ला अधिकारी कृष्णबहादुर कटुवालले पत्रकारहरूलाई सरोकारवालाहरूको सवालमा उनीहरूको

पत्रकार उमेशलाल दास, सत्यप्रसाद श्रेष्ठ, रामेश्वर मेहता, सुजित अर्याल, भोजराज भट्टराई र रेशम तिवारीलाई प्रमुख अतिथि नेता मन्सुरले दोसला ओढाएर सम्मान गरेका थिए । प्रेस युनियन बाराका अध्यक्ष श्यामबाबूप्रसाद यादवको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा नागरिक समाज बाराका अध्यक्ष उमेशलाल दास, नगरप्रमुख विजयशङ्कर यादव, पत्रकार महासङ्घ बाराका अध्यक्ष रेशम तिवारी, पूर्वअध्यक्ष गुरुप्रसाद गौतमलगायतले मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए ।

कार्यक्रममा बाराका प्रहरी नायब उपरीक्षक राजेश थापा, सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक राजेन्द्र लामा, अनुसन्धान प्रमुख सन्तोष दुङ्गेल, नेका मधेश प्रदेश सदस्य उपेन्द्र जयसवाल, मोहनप्रसाद कुशवाहा, नेका सिम्रौनगढ नपाका सभापति नागेन्द्रप्रसाद गुप्तालगायतको सहभागिता थियो । कार्यक्रममा वसन्त खतिवडाले स्वागत र प्रेस युनियन बाराका सचिव सजिर मन्सुरले सहजीकरण गरेका थिए ।



भएपछि पत्रकार पनि पूर्णरूपमा स्थापित भएको बताएका छन् ।

नेपाल प्रेस युनियन, बाराको १७औं साधारणसभाको सिम्रौनगढमा शनिवार उद्घाटन गर्दै प्रमुख अतिथि नेकाका सहमहामन्त्री मन्सुरले पत्रकारिता जिम्मेवारीपूर्ण पेशा भएको र समाजका हरेक कुरालाई उजागर गर्नुपर्ने दायित्व रहेको बताए । उनले लोकतन्त्रलाई बलियो बनाउने कार्यमा पत्रकारको भूमिका अहम् हुने जिकिर गरे ।

नेता मन्सुरले सिम्रौनगढ स्वतन्त्रता सेनानीको गढ पनि भएको र पर्सा, बारा, रौतहटका स्वतन्त्रता सेनानीको प्रशिक्षण

प्रजातान्त्रिक आन्दोलनको लडाइँमा झरोखर पोखरीको योगदान ठूलो भएको बताए । संविधानसभा सदस्य डा शोभाकर पराजुलीले सिम्रौनगढ प्रसिद्ध ऐतिहासिक, पर्यटकीय स्थल भएको बताए । उनले ललितकला, वास्तुकलाका बिजोड नमूनाहरू सिम्रौनगढमा भएपनि त्यसको संरक्षण र संवर्द्धन नभएको चर्चा गरे ।

उनले सिम्रौनगढको विकास र पहिचानको सवालमा सरोकारवालाहरू सबैले ध्यान दिनुपर्ने बताए । डा पराजुलीले एमसिसीको बारेमा विरोध र समर्थन गर्नुपर्ने थलो संसद् भएको तर संसद् चलन नदिएको भन्दै एमालेको आलोचना गरे ।

कुराहरू पनि राखेर समाचार लेख्न सज्जाए । उनले प्रशासन र पत्रकार सबै मिलेर जानुपर्ने र दुवै जनताको सेवक भएको चर्चा गरे ।

कार्यक्रममा पत्रकारिता क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याएका बाराका छजना

## गोतामे पुरस्कार सप्तरीका बैधनाथ झालाई

प्रस, वीरगंज, २९ माघ / पत्रकार गोपालचन्द्र गौतम प्रतिष्ठानको शनिवार बसेको बैठकले यस वर्षको वीरगंजका पत्रकार गोतामे पत्रकारिता पुरस्कार २०७८ सप्तरीका

पत्रकार बैधनाथ झालाई दिने निर्णय गरेको छ ।

शनिवार प्रतिष्ठानका अध्यक्ष जगदीशप्रसाद शर्माको अध्यक्षतामा सम्पन्न साधारणसभाले एक तोला सुनबराबरको यस वर्षको गोतामे पत्रकारिता पुरस्कार झालाई दिने निर्णय गरेको प्रतिष्ठानका सचिव हिमालचन्द्र गौतमले बताए । विगत १० वर्षयता मोफसलमा पत्रकारिता गर्ने उत्कृष्ट पत्रकारमध्ये एकजनालाई हरेक वर्ष पुरस्कार दिँदै आइएको छ ।

शुरूमा १० हजार राशिबाट शुरू भएको यो पुरस्कार पछिल्लो केही वर्षदेखि एक तोला सुनको तक्मामा परिणत भएको छ ।

यो पुरस्कार पत्रकार गोपालचन्द्र गौतमको फागुन २ गते पर्ने स्मृति दिवसमा नेपाल पत्रकार महासङ्घ, पर्साको सभाहलमा कार्यक्रम आयोजना गरी वितरण गर्ने प्रतिष्ठानका कोषाध्यक्ष शत्रुघ्न नेपालले जानकारी गराए ।

## नगरप्रमुखको कार्यक्रममा विरोध प्रदर्शन

प्रस, वीरगंज, २९ माघ / जनता समाजवादी पार्टीका नेता,

चौकी उद्घाटन गर्न गएको बेला नगरप्रमुख विजयकुमार सरावगीविरुद्ध



कार्यकर्ताहरूले वीरगंजका प्रमुखविरुद्ध प्रदर्शन गरेका छन् ।

वीरगंज-१५ लक्ष्मनवास्थित स्वास्थ्य

प्रदर्शन भएको हो । उपेन्द्र यादव सङ्घीय सरकारको स्वास्थ्यमन्त्री हुँदा पार्टीको पहलमा आएको बजेटबाट निर्मित स्वास्थ्य

चौकीको उद्घाटन कार्यक्रममा नगरप्रमुख सरावगीले कार्यकर्ताहरूलाई बाइपास गरेको आरोप लगाउँदै विरोध जनाइएको जसपाका कार्यकर्ताहरूले बताएका छन् । विरोधमा उत्रेका कार्यकर्ताहरूले नगरप्रमुख सरावगीलाई स्वास्थ्य चौकीको मूल गेटमै रोकेका थिए । त्यहाँ केहीबेर नगरप्रमुख पक्षका नेता, कार्यकर्ता र विरोध प्रदर्शन गर्नेहरूबीच तानातानसमेत भएको थियो ।

तानातानकै बीच सुरक्षाकर्मीहरूले नगरप्रमुख सरावगीलाई भित्र प्रवेश गराएका थिए । त्यसपछि विरोध प्रदर्शनमा उत्रेका कार्यकर्ताहरूले विभिन्न नारा लगाउँदै विरोध जनाएका थिए । नगरप्रमुख सरावगीले पार्टीभित्रका उच्चदुखल तत्त्वहरूले आफूविरुद्ध सुनियोजित ढङ्गले विरोध कार्यक्रम राखेको बताए ।

कार्यक्रममा पत्रकारिता क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याएका बाराका छजना

कार्यक्रममा पत्रकारिता क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याएका बाराका छजना

## कोल्हवीमा राहत सामग्री सहयोग

प्रस, परवानीपुर, २९ माघ / बाराको कोल्हवी नगरपालिका वडा

गोर्खा बेलफेयर ट्रस्ट, नेपाल उत्थानशील खानेपानी सरसफाइ तथा

सामग्री वितरण गरिएको थियो । कार्यक्रममा सो वडाका २१४ घरपरिवारलाई साबुन, सर्जिकल मास्क, कम्बल, डसना वितरण गरिएको थियो ।



न ४ मा जाडोयामका राहत सामग्री वितरण गरिएको छ ।

विपत् तयारी कार्यक्रम, पोखराको आयोजनामा गरीब विपन्नहरूलाई राहत

कोल्हवी नगरपालिकाका प्रमुख भरतबहादुर भण्डारीको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न कार्यक्रममा वडा नं ४ का अध्यक्ष भेषबहादुर ढकाल, गोर्खा बेलफेयर ट्रस्ट नेपालका प्रोम थापा, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, सपहीका अध्यक्ष तपेश्वरराय थारू, वडा नं ४ की सदस्य कालिका विक, कोपिला भण्डारी, देवकान्त चौधरी, रामबृक्ष चौधरीलगायतको सहभागिता थियो ।

सोही अवसरमा सो वडामा सञ्चालनमा आउन लागेको खानेपानी आयोजनाले ६५१ घरपरिवारलाई खानेपानीमा पहुँच बढाउन योजना सफल हुने बताइएको थियो ।

## छोटकरी

### युवकको शव बरामद

प्रस, वीरगंज, २९ माघ / वीरगंज महानगरपालिका-१ स्थित छपकैयाको श्रीसिया खोलामा एकजना युवकको शव बरामद भएको छ ।

प्रहरीले वीरगंज महानगर-१ श्रीसिया खोलामा बरामद भएको शव सोही ठाउँ निवासी २७ वर्षीय साहेब मियाँ ठकुराईको भएको बताएको छ ।

## वीरगंजमा वृद्ध सङ्क्रमितको मृत्यु

प्रस, वीरगंज, २९ माघ / वीरगंजमा एकजना ७५ वर्षीय कोरोना सङ्क्रमितको मृत्यु भएको छ ।

वीरगंज-२० अपौनी निवासी ७५ वर्षीय वृद्धको शुक्रवार साँझ साढे ७ बजे मृत्यु भएको नारायणी अस्पतालका कोभिड संयोजक डा उदयनारायण सिंहले जानकारी गराए ।

कोभिड संयोजक डा सिंहका अनुसार ती वृद्धको बिहीवार गरिएको एन्टिजेन परीक्षणमा कोरोना पोजेटिभ देखिएको थियो ।

कोरोना पोजेटिभ देखिएपछि बिहीवार नै वीरगंज बित्तिस्थित एडभान्स

हस्पिटलमा भर्ना भएका वृद्धलाई नारायणी अस्पतालमा रिफर गरिएको थियो । उनी मिर्गौलासम्बन्धी दीर्घरोगसमेत थिए ।



# दर्दनाक दुर्घटनाको डिलमा अर्थतन्त्र

सरकारले चालू आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेटको अर्धवार्षिक समीक्षा गर्दै यसको आकार घटाएको छ। यसो त आर्थिक वर्षको शुरुमा ठूलो आकारको बजेट ल्याउने र सोत व्यवस्थापनको आधार कमजोर देखिएपछि घटाउने प्रवृत्ति नौलो होइन। बजेट व्यवस्थापनमा यो औसत अभ्यासको रूपमा स्थापित भइसकेको छ। अहिलेका अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले त्यही प्रवृत्तिलाई दोहोर्‍याएका मात्रै हुन्, उनी अपवाद राजनीतिक पात्र पनि होइनन्।

चालू आर्थिक वर्षका लागि तत्कालीन अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले १७ खर्ब रुपैयाँको बजेट ल्याएका थिए। वर्तमान गठबन्धन सरकारले प्रतिस्थापन विधेयकमार्फत बजेटलाई संशोधन गरी १६ खर्ब ३२ अर्ब रुपैयाँमा खुम्चाएको थियो। तर अर्थमन्त्री शर्माले आफैले संशोधन गरेर घटाएको बजेटलाई अर्धवार्षिक समीक्षामा पुनः घटाएर १५ खर्ब ४६ अर्बमा झारेका छन्। त्यसमा पनि चालू खर्चको तुलनामा विकास खर्च बढी कटौती भएको छ।

चालू खर्चतर्फ तीन प्रतिशत बजेट घट्टा विकास बजेट १० प्रतिशतले कटौती गरिनुले सरकारले खर्च क्षमतामा भइराखेको आलोचनाबाट जोगिने प्रयास बुझ्न सकिन्छ। पूँजीगत बजेट खर्च गर्न नसकेकोमा आलोचना खेपिराखेको सरकारले यस्तो बजेटको आकार घटाएको छ। सरकारको खर्च हेर्दा चालूतर्फ लक्ष्य अनुसार देखिन्छ। विकास बजेट भने जम्मा देखिन्छ। आर्थिक वर्षको पहिलो छ महिनामा पाँच खर्ब सात अर्ब मात्रै बजेट खर्च भएकै तथ्याङ्क सरकारसित छ। जसमध्ये पूँजीगत खर्च १६ दशमलव ३९ प्रतिशत मात्रै भएको छ। यो प्रवृत्ति लामो समयदेखि देखिँदै आएको छ। अर्कातिर सरकारको राजस्व लक्ष्य पूरा हुने भएको छ। यो वर्ष बजेटको आकार घटाए पनि सरकारले राजस्व भने लक्ष्य अनुसार नै उठाउने दाबी गरेको छ। ११ खर्ब ८० अर्ब राजस्व सङ्कलनको लक्ष्य राखिएको छ। यस्तो सम्पूर्ण रकम चालू खर्चमा जाने गरेको छ। विकास बजेट ऋण र अनुदानको भरमा टिकेको छ। ऋण र अनुदानको रकम खर्च हुन नसकेर समस्या भइराखेको छ। जनताले तिरेको करको रकम सेवा सुविधामा खर्च गरेर विकासको अनुभूति दिने योजनाको बजेट भने खर्च गर्न नसक्नु राज्यको स्रोतको दुरुपयोग मात्र होइन, जनतामाथिको चरम शोषण हो।

एउटा समान्य घर चलाउन त मानिसले आय र खर्चको यथाथ आधारमा योजना बनाउँछ भने देश चलाउने खर्चको

अनुमान हनुवा पारामा चलेको छ। प्रत्येक वर्ष ठूलो आकारको बजेट बनाउने र वर्षको मध्यान्तरमा मिलाउने परिपाटी यही आलोकाँचो शैली प्रतिफल हो। ठूलो आकार र महत्वाकाङ्क्षी बजेट बनाउने र अर्धवार्षिक समीक्षामा त्यसको आकार घटाउने प्रवृत्ति नेपाली बजेटको विशेषता नै हो कि जस्तो लाग्दछ। नेपालको बजेट

छ। वर्षको अन्त्यमा जथाभावी रकमान्तर र खर्चले कदापि विकासको उद्देश्य पूरा हुन सक्दैन। यस्तो खर्चको कर्मकाण्डले अनावश्यक ठाउँमा बजेट खर्च हुने परिपाटीलाई निरन्तरता मात्र दिएको छैन, यसरी हुने अधिकांश बजेटमा भ्रष्टाचार मौलाउने स्पष्ट छ। तहगत सरकार अभ्यासमा आएपछि जनताको

हाम्रो नेतृत्व र राज्य संयन्त्रले यो तथ्यलाई बुझ्न पचाइराखेको छ।

अर्थमन्त्रीले बजेट समीक्षामा यो कुराको सङ्केत गरेका पनि छन्। योजनाको आर्थिक सम्भाव्यताभन्दा पनि नेताको आग्रह र लहडमा योजना छोटोको घातक प्रवृत्ति झाङ्गिएको छ। जनतालाई शुद्ध खानेपानी र औषधिमूलको अभाव छ,

## विचारसार र सूक्तिहरू

### नारीविना पुरुषको बाल्यवास्था असहाय हुन्छ, युवावस्था सुखरहित हुन्छ र वृद्धावस्था सान्त्वना दिने सच्चा र वफादार साथीबाट रहित हुन्छ। -जौन

प्रकाशक	: प्रतीक प्रकाशन समूह प्रा. लि. . वीरगंज-११
प्रधान सम्पादक	: जगदीशप्रसाद शर्मा
व्यवस्थापक/सम्पादक	: विकास शर्मा
सम्पादक	: शत्रुघ्न नेपाल/ खड्गबहादुर श्रेष्ठ (प्रताप)
समाचार सम्पादक	: आर. के. पटेल
बारा विशेष प्रतिनिधि	: गम्भीरा सहनी
मुद्रक	: प्रतीक प्रकाशन समूह प्रा. लि. (अफसेट छापाखाना)
त्रिमूर्ति सिनेमा हल रोड, श्रीपुर, वीरगंज-११ (नेपाल), पोस्ट बक्स नं. ७८, फोन नं. ०११-५२५१२२, ५२३१०५	
email: prateekdaily@gmail.com, prateekdaily@yahoo.com	
Website: www.prateekdaily.com	

## सुगन्ध छर्ने उमेर-वृद्धावस्था

जसरी रूखमा फल पूर्णरूपले पाकेपछि मिठास तथा सौन्दर्य प्रदान गर्छ तथा प्रकृतिमा चारैतिर मनमोहक सुगन्ध छर्छ, त्यसै प्रकार जीवनको परिपक्व स्थिति अर्थात् वृद्धावस्था समाजलाई मिठास एवं प्रकाश प्रदान गर्नमा समर्थ हुन्छ। यो जीवनको एउटा यस्तो चरण हो, जुन प्रत्येक दृष्टिले सर्वोत्कृष्ट हुन्छ, तर दुर्भाग्यले वृद्धावस्थासँग जनमानस भयभीत रहन्छन्। के यो वास्तवमा भयावह स्थिति हो ? वृद्धावस्था त मनुष्यको लागि त्यो अनुभवरूपी वाद्ययन्त्रसमान हुन्छ, जुन हरेक समय मानसपटलमा आफ्नो मोहक धुन बजाइरहन्छ।

पाश्चात्य लेखिका सेनेकाले वृद्धको लागि एउटा उत्कृष्ट सल्लाह दिएकी छन्- वृद्धावस्थालाई अँगालो लगाऊ र माया गर। यस प्रकार गर्दा आनन्ददायी अनुभव हुन्छ। वृद्धावस्थातर्फ अप्रसर हुँदै जीवनका वर्ष मानवजीवनलाई अलौकिक सन्तुष्टि प्रदान गर्छ र म यो मान्छु कि यी वर्षहरू चरमसमयमा पुगेपछि पनि यसमा उत्तिकै आनन्द विद्यमान रहन्छ।

भारतवर्षका कुनै प्राचीन विचारकले भनेका थिए- मनुष्य चाँडै वृद्धावस्था एवं मृत्यु यस कारण प्राप्त गर्छ, किनभने उसले अरूलाई वृद्ध भएको एवं मृत्यु प्राप्त गरेको देखेछ। यस कथन वर्तमान वैज्ञानिक विश्लेषणको आधारमा सत्य सिद्ध भइसकेको छ। हार्वर्ड विश्वविद्यालयका विलियम जेम्सले भनेका थिए- यस सदीको सबैभन्दा ठूलो शोध यो भयो कि प्रत्येक व्यक्ति आफ्नो शक्तिबाट आफ्नो जीवनलाई स्वयंमद्दारा बनाइएको धारणाको आधारमा वास्तविक स्वरूपमा परिवर्तन गर्न सक्छ।

तपाईं वृद्धावस्थामा कहिले प्रवेश गर्नुहुन्छ ? यस सन्दर्भमा अधोनिर्दिष्ट सङ्केतमाथि मन्थन गर्न आवश्यक छ-

- १) जब हामी स्वयम् यो मान्न लाग्छौं कि हामी बूढो हुँदैछौं अथवा जब हामी आफ्नो सपनालाई निकै पछाडि छाड्छौं।
- २) जब हाम्रा आशाहरू कम हुन थाल्छन्।
- अमेरिकामा न्युजर्विक साप्ताहिकमा ३० जून १९५८ मा एउटा समाचार प्रकाशित भएको थियो, जसमा अजरबैजानका कृषक मोहम फिवाजोरले आफ्नो १५०औं वर्षगाँठ २३ जना कंटाकेटी र कुल १५२ सदस्यहरूको परिवारसँग मनाएका थिए। यस्तो परिपक्वता एवं यति ठूलो कुटुम्ब त भाग्यशाली व्यक्तिले मात्र प्राप्त गर्छ। मेयो क्लिनिक मन्थली हेल्थ न्युज लेटरले हालै यो प्रकाशित गरेको थियो कि आगामी समयको विषयमा तपाईं जति सोच्नुहुन्छ, त्यसले तपाईंलाई बूढोबाहेक अरू केही बनाउन सक्दैन।

कोलेरिजले भनेका छन्- यो दुनियाँ बच्चाविना कति शून्य र वृद्धवृद्धाविना कति अमानवीय हुनेछ। रोबर्ट बटलरले आफ्नो पुस्तक 'हवाई सरभाइभ'मा लेखेका छन्- वृद्धावस्थाको दुःख यस कारण होइन कि हामी बूढो हुन्छौं र मृत्यु प्राप्त गर्छौं, बर यस कारण हो कि हामी यस प्रक्रियामा अत्यन्त दुःखी, तिरस्कृत र एकाकी हुन्छौं।

वैज्ञानिक विश्लेषणबाट यो सिद्ध भइसकेको छ कि प्रत्येक मिनेटमा

मनुष्यका तीन बिलियन कोशिका नष्ट हुन्छन् तथा त्यस ठाउँमा नयाँ कोशिकाले जन्म लिन्छ, त्यसो भए हामी बूढो कसरी भयौं ? हामी त सदैव नयाँ बनिरहेका छौं। यस वैज्ञानिक तथ्यमाथि अवलम्बित विचारधारा हाम्रो जीवनलाई आनन्दतर्फ लैजान सक्छ।

हाम्रो वेददेखि लोकजीवनसम्म आशीर्वादको रूपमा सदैव 'सयौं वर्ष बाँच्'- यस्तो भनिन्छ। दीर्घायु पाउनको लागि विद्य स्वस्थ सङ्गठनद्वारा हालै जारी एउटा रिपोर्ट 'एजिड एक्सप्लोडिड' द मिश'मा केही यस्ता उपाय बताइएका छन्, जसबाट भावी पीढीमा शीघ्र वृद्धावस्था नआओस् तथा जब वृद्धावस्था आउँछ, तब एउटा आनन्दमयी अनुभूति होस्। पुरुष एवं स्त्री दुवैको लागि समानरूपले उपादेय तथा उपाय केही यस प्रकार छन्-

- १) नवयुवतीहरूले सन्तुलित आहार ग्रहण गर्नुपर्छ। विशेषरूपले गर्भावस्थाको समयमा उनीहरूले आहारमा सन्तुलन राख्नुपर्छ, २) शिशुका आमाले दूध कमसेकम चार माससम्म अवश्य पिलाउनुपर्छ, ३) धूमपान गर्नुहुँदैन, ४) प्रतिदिन व्यायाम गर्नुपर्छ, ५) भोजनमा फाइबरको मात्रा बढी तथा चिल्लो र नूनको मात्रा कम राख्नुपर्छ, ६) वजन नियन्त्रणमा राख्नुपर्छ, ७) परिवार-समुदाय, क्लब र धार्मिक संस्था आदिसँग जोडिएर बस्नुपर्छ र ८) भविष्यको आर्थिक सुरक्षाको दृष्टिले बचत सुनिश्चित गर्नुपर्छ।

अमेरिकामा कृषि, स्वास्थ्य एवं मानवीय विज्ञानले वृद्धवृद्धाको लागि एउटा भोजन-पिरामिड तयार गरेको छ, जसमा प्रतिदिन आठ गिलास पानी, पाँचवटा पाउरोटी, तीन प्रकारका तरकारी, दुईपटक फल, तीनपटक दूध, दही, पनीर, दुईपटक गोंडागुडी आदि पुष्ट खाद्यको सरविगको बारेमा सल्लाह दिइएको छ। साथै तेल, घ्यू, मिठाइ आदि निकै कम खाने र ७० वर्षपछि क्याल्सियम, भिटामिन डी एवं भिटामिन बी १२ को खुराक लिन भनिएको छ।

प्लेटोले भनेका थिए- वृद्धावस्थासँग डराऊ किनभने त्यो कहिल्यै एकलै आउँदैन। यो एउटा सत्य हो, जसलाई अस्वीकार गर्न सकिँदैन तर वृद्धावस्थालाई आनन्दमय एवं उत्साहवर्धक बनाउनेबारे विभिन्न दार्शनिकका विचार एवं वैज्ञानिक शोधमाथि आधारित निम्न लिखित सात व्यावहारिक चरण विचारणीय छन्, जसबाट वृद्धावस्थाको स्वरूप बदलिन सकिन्छ-

- (१) **वास्तविकतालाई स्वीकारौं-** ६० वर्षको आयुमा तपाईं १६ वर्षको हुन सक्नुहुन्छ। सेवानिवृत्ति, वृद्धावस्था, रोग एवं मृत्यु अवश्यभावी छ। जीवनका पूर्वनिर्धारित उद्देश्य यदि हामीले पूरा गरेका छौं र तापनि हामी जीवित छौं भने यसको आशय यो हो कि हामीले अहिले पनि धेरै कुरा गर्न बाँकी छ।
- रोबर्ट फ्रोस्टले भनेका छन्- माइल्स टु गो बिफोर आई स्लीप। बाल्यकाल एवं युवावस्थामा जुन प्रकारको वातावरणमा हामी रहेका थियौं तथा वृद्धावस्थामा जुन वातावरणमा बाँच्नु छ, यी दुवैमा ठूलो अन्तर हुनु स्वाभाविक हो। वृद्धावस्थामा एकलै बस्नु हाम्रो

**समयान्तर**



**ओमप्रकाश खनाल**  
omkhanal@gmail.com

**एकातिर सरकारले बजेट कार्यान्वयन गर्न सकेको छैन। आयका स्रोत र खर्चका उपक्रमहरूबीच व्यापक विरोधाभास छ। खर्च र आयको असन्तुलनले अर्थतन्त्र सङ्कटउन्मुख भइराखेको छ। सरकारी खर्च प्रभावकारी हुन नसक्दा त्यसको प्रभाव वित्तीय क्षेत्रमा पनि पर्ने नै भयो।**

प्रणाली, सरकारी संयन्त्र र यसको नेतृत्व गरिराखेको राजनीतिक नेतृत्व निकम्मा भएको भान हुन्छ। जतिसुकै बलियो सरकार भएपनि यो समस्या दोहोरिइराखेको छ। यसको नियन्त्रणमा राजनीतिक नेतृत्व पूर्ण असफल बन्दै छ।

केही वर्षअघि सरकारले बजेट खर्च प्रभावकारी बनाउन बजेट खर्चका आधारमा प्रोत्साहन र दण्डको व्यवस्था गरिने बताएको थियो। तर त्यो व्यवस्था घोषणामै सीमित भयो। कर्मचारीलाई कारबाही गर्दा त्यसको नैतिक जिम्मेवारी नेतृत्वले पनि लिनुपर्ने भएपछि त्यो नीति थन्किएको हुन सक्छ। त्यतिमात्रै होइन, बजेट कार्यान्वयनमा ढिलासुस्ती नहोओस् भनेर संविधानमै जेठ १५ भित्र सङ्घीय बजेट ल्याउने व्यवस्था गरियो। प्रक्रिया बदलियो, तर प्रवृत्ति उस्तै रहँदा आज पनि बजेट कार्यान्वयनमा सुधार आउन सकेको छैन। यसबाट बजेटमा देखिएको पुरानो रोग जस्ताको त्यस्तै छ। सुधारको कुनै सङ्केत देखा परेको छैन।

कुनै पनि सरकारले बजेट कार्यान्वयनमा कमजोरी के हुन् ? किन बजेट खर्च हुन सकेन भन्नेजस्ता विषयमा वस्तुनिष्ट समीक्षा गरेको देखिएन। प्रत्येक बजेट वक्तव्यमा कार्यान्वयनमा देखिएका समस्यालाई कर्मकाण्डीरूपमा दर्शाउने गरिए पनि तात्त्विक समीक्षा र सुधारका कामलाई आवश्यक ठानिएको छैन। परिणाम, तहगत सरकारका लागि संविधानमै बजेट ल्याउने दिन तोकिएर पनि बजेट खर्चका लागि आर्थिक वर्षको अन्त्यमा हतार हुने परिपाटीको अन्त्य हुने सङ्केत देखा परेको छैन।

प्रत्येकजसो बजेटमा वित्तीय अनुशासन र पारदर्शिता कुरा भएपनि व्यवहारमा चरम अराजकता देखिएको

आवश्यकता वा बाध्यता हुन्छ। एकान्तवासको प्रबन्धन नगर्दा हृदयको शक्ति नष्ट हुन्छ एवं यो अप्रबन्धनले स्वास्थ्यलाई प्रभावित गर्छ, यसैले समाजको सेवा गरौं, रूचि बढाऔं र स्वयम्लाई अधिकतम व्यस्त राखौं।

एकपटक एकजना चिकित्सकले आफ्ना वृद्ध साथीलाई यो सल्लाह दिए कि यदि तपाईं ७० वर्षको आयुपछि विना कुनै पीडा उठ्नुहुन्छ भने यसको तात्पर्य यो हो कि तपाईं जीवित हुनुहुन्छ। भ्वाइस अफ अमेरिकाले एउटा वैज्ञानिक शोधको आधारमा यस्ता ससना पीडाको लागि एउटा सरल उपाय बताएको छ- हाइ काढ-राहत पाउँछौं। तर स्थायी राहत त वास्तविकतालाई स्वीकार गर्नुबाट प्राप्त हुन्छ।

(२) **राम्रो खेलाडी बन-** प्रकृति अति बलवान् छ र वृद्धावस्था प्रकृतिको देन हो। जीत प्रकृतिको नै हुनेछ। जर्मन लेखक विस्चर दोरनले भनेका छन्- एउटा राम्रो खेलाडीले आफ्नो हार एवं जीतलाई समानरूपले अपनाउँछ, अतः एउटा राम्रो खेलाडीको प्रवृत्ति अपनाउनुपर्छ।

एउटा कमजोर खेलाडी हारलाई स्वीकार्न सक्दैन र राम्रो खेलाडी हारेर पनि जिच्छ।

(३) **लचिलोपन अपनाऔं-** लचिलोपनमा विनयता निहित हुन्छ। जीवनमा जुन वस्तु लचिलो हुन्छ, त्यो धाराको प्रवाहको साथ बग्न सक्छ तथा सधैं विकसित हुन्छ। यो तथ्य प्रकृतिको सबै वस्तुमा दृष्टिगोचर छ। लहलहाउँदो घाँस हुरीऔंथी थामिएपछि तुरुन्त आफ्नो पुरानो स्थितिमा फिर्कन्छ, जबकि ठूलठूला रूखहरू धराशयी हुन्छन्।

चिनियाँ भनाइ छ- वृद्धावस्थामा शीघ्रता त्यति बेला गर, जब तपाईंलाई यस्तो प्रतीत हुन्छ कि तपाईंको हात कुनै सिँहको मुखमा छ, अन्यथा सरल प्रवाहबाट आफ्नो जीवन व्यतीत गर।

(४) **यात्राको तयारी-** वृद्धावस्था यात्राको सर्वोत्तम र अन्तिम अध्याय हो, अतएव यसको लागि पहिलेदेखि नै तयारी गर्नुपर्छ। विचारकको भनाइ छ, १७ वर्षको उमेरदेखि नै ७० वर्षको आयुको लागि तयारी गर्नुपर्छ। वृद्धावस्थामा फल खानको लागि युवावस्थामा रूख रोप्नुपर्छ। जीवनको अनुभव एवं कठोर परिश्रमलाई लक्षित गर्नेहरू बूढो अनुहारमा सेता कपालका गरिमाले मन्दिरको प्रकाशमान शुभ्र ज्योतिको प्रतिरूप स्मरण गराउँछ र भावी पीढीको मार्गप्रशस्त गर्दै सदैव यो स्वीकार गर्छ- बेस्ट इज यट टू बी।

(५) **दार्शनिक विचारधारा**

**अपनाऔं-** वृद्धावस्थामा यस्ता थुप्रै घटना घटित हुन्छन्, जुन व्यक्तिको परिस्थिति, पूर्वयोजना वा इच्छा अनुरूप हुँदैन। यस्तो अवस्थामा समायोजन गर्नको लागि दार्शनिक विचारधारा निकै सहायक सिद्ध हुन्छ। एकपटक सुकरात र उनकी पत्नीबीच विवाद भयो, केही समयपछि जब उनी आफ्नो शिष्यसँगै घरबाट निस्कंदै थिए, तब उनकी पत्नीले उनीमाथि हिलोको बाल्टिन खन्याइन्। तब सुकरातले आफ्नो शिष्यतर्फ मुस्कुराउँदै भने- पहिले त यो बादल मात्र गर्जिन्थ्यो, अब बर्सिन पनि थाल्यो। दार्शनिक चिन्तनको क्षेत्रमा भारत विश्वको सबैभन्दा समृद्ध देश हो। यहाँको आश्रम-व्यवस्थाको अनुशासक शास्त्र आयुको चतुर्थ चरणको एकमात्र दार्शनिक दृष्टिकोणको नै शरणपन्न हुने कुरा गर्छ र यो सर्वथा उचित पनि छ।

(६) **कम सामान बढी आराम-** वृद्धावस्थामा बढी सामानका साथ कठिनाइको सङ्ख्या पनि बढ्छ- १) धेरै मेहनत गरेर पाउनु, २) सुरक्षित राख्ने चिन्ता, ३) त्यसलाई राख्दा मोह उत्पन्न हुने तथा निर्भरतामा वृद्धि हुनु, ४) सामान खराब वा हराउने दुःख, ५) जुन सामान हामीले राख्दैछौं, त्यसबाट अरूलाई वञ्चित गर्ने। वानप्रस्थ वा संन्यास-

नेता भने भ्यू टावरमा अबै रुपैयाँ खन्याउने योजना ल्याउँछन्। यस्ता योजना स्रोत सुनिश्चित नहुँदै बजेटमा राखिन्छन्। राजनीतिक दबावमा कार्यक्रम समावेश गरिन्छ। कार्यान्वयनका कानूनी र संरचनागत जटिलताका कारण सीमित बजेटको प्रभावकारी खर्च हुन सकेको छैन। सार्वजनिक खरीदसम्बन्धी कानूनको मौजूदा व्यवस्था र संशोधनका नाममा भइराखेका मिलेमतो पनि बजेट खर्च हुन नसक्नुको कारण हो। अर्थमन्त्री शर्माले हरेक महिना १० प्रतिशत पूँजीगत खर्च गरिने दाबी गरे पनि यो दाबीमा सरकार पूर्णतः असफल साबित भएको छ।

एकातिर सरकारले बजेट कार्यान्वयन गर्न सकेको छैन। आयका स्रोत र खर्चका उपक्रमहरूबीच व्यापक विरोधाभास छ। खर्च र आयको असन्तुलनले अर्थतन्त्र सङ्कटउन्मुख भइराखेको छ। सरकारी खर्च प्रभावकारी हुन नसक्दा त्यसको प्रभाव वित्तीय क्षेत्रमा पनि पर्ने नै भयो। अहिले लगानीयोग्य रकमको अभावमा सरकारको कमजोर खर्च क्षमता पनि एक मुख्य कारण मानिएको छ, हो पनि। सरकार खर्च क्षमता बढाउने र देशमै उत्पादन तथा आय आर्जनका उपाय अभिवृद्धिको सट्टा व्यापार नियन्त्रणका टालटूले उपायमा उत्रिएको छ। बजेट निर्माण, विनियोजन, त्यसको कार्यान्वयनदेखि कुनै पनि आर्थिक समस्याको दीर्घकालीन दृष्टिकोणभन्दा अल्पकालीन उपायमा एकाँहोरिने सरकारी शैलीले अर्थतन्त्रलाई गम्भीर दुर्घटनाको डिलमा पुर्‍याइसकेको छ। दुर्घटनाबाट जोगिन सुझाव अपनाउने कि अर्थतन्त्रलाई खाडलमा खसाल्ने ? प्रकारान्तरले यसमा पनि यही नेतृत्वको भर पर्नुपर्ने विडम्बना छ।

आश्रम होस् अथवा कुनै शहरको फ्ल्याटमा जीवन व्यतीत गरिरहेको होस्, कमसेकम सामान हुनु यस अवस्थाको अनिवार्य आवश्यकता हो।

मनुस्मृति आदि धर्मग्रन्थमा वर्णित एउटा तथ्यपूर्ण कथनलाई महात्मा गाँधीले प्रायः दोहोर्‍याउँथे, यस संसारमा हरेक व्यक्तिको लागि जति चाहिन्छ, त्यतिकै उपलब्ध छ, तर लोभी व्यक्तिको लागि ती सबै अपर्याप्त हुन्छ।

(७) **दिने प्रवृत्ति-** वृद्धावस्था सदैव केही न केही दिनको लागि नै हुन्छ। प्रकृतिको नियम हो कि हामी जति दिन्छौं, त्यसभन्दा बढी हामीले प्राप्त पनि गर्छौं। जब दिने कुरा आउँछ, तब हाम्रो मनमा सबैभन्दा पहिले धन-सम्पत्ति दिने कुरा नै आउँछ। तर यो त सबैभन्दा तल्लो क्रमको कुरा हो। हामी प्रार्थना, आशीर्वाद, मुस्कान, फलफूल, ज्ञान आदि धेरै थोक भावी पीढीलाई दिन सक्छौं। यस प्रकार हामी आफ्नो स्वयम्को उदाहरण प्रस्तुत गरी समाजलाई नयाँ दिशा प्रदान गर्न सक्छौं। तपाईं आफ्नो कीर्तिमानलाई एउटा लामो समयसम्म कायम राख्न सक्दैनौं। तपाईंले जीवनपर्यन्त नयाँ-नयाँ अनुभव एवं उदाहरण प्रस्तुत गर्नुपर्छ तथा सर्वोत्कृष्ट कार्य गरिरहनुपर्छ। महात्मा (बाँकी तेस्रो पातामा)

## अन्तर्राष्ट्रिय समाचार

## अमेरिकाले पोल्यान्डमा थप ३,००० सैनिक पठाएको पुष्टि

वाशिंग्टन, २९ माघ/एएनआई/स्पुतनिक  
अमेरिकी रक्षामन्त्री लोयड अस्टिनले  
पोल्यान्डमा थप ३,००० सैनिक पठाउन

निर्देशनमा अस्टिनले आज फोर्ट ब्राग,  
एनसीमा रहेको ८२औं एयरबोर्न इन्फेन्ट्री  
ब्रिगेड कम्ब्याट टोलीका बाँकी ३,०००

अस्टिनले जर्मनीमा अर्डर गरेको १८औं  
एयरबोर्न कोर्स मुख्यालय ३०० सदस्य  
पनि देशमा आइपुगेका छन्।



तस्वीर: एएफपी

आदेश दिएको पेटागनले पुष्टि गरेको छ।

हवाई हाउसको ब्रिफिङमा अमेरिकी  
राष्ट्रिय सुरक्षा सल्लाहकार जेक  
सुल्लिभानले रुसले युक्रेनमा कुनै पनि समय  
आक्रमण गर्न सक्छ, जारी ओलम्पिकको  
बीचमा पनि सम्भवतः हवाई आक्रमणबाट  
शुरू हुनेछ।

मस्कोले बारम्बार युक्रेनमाथि हमला  
गर्ने आफ्नो कुनै मनसाय नभएको कुरा  
बताउँदै आएको छ। राष्ट्रपतिको

सिपाहीलाई पोल्यान्ड पठाउन आदेश  
दिएको एक प्रवक्ताले शक्रवार  
स्पुतनिकलाई इमेल गरेको विज्ञप्तिमा  
उल्लेख छ।

सेना अर्को दुई दिनमा फोर्ट ब्रागबाट  
प्रस्थान गर्नेछ। अर्को हप्ताको शुरूमा  
खटाइएको स्थानमा पुग्ने अपेक्षा गरिएको  
छ।

एयरबोर्न सिपाहीको यो दोस्रो समूह  
पोल्यान्डमा जाँदै छ। यसअघि एक हजार  
७०० सिपाहीसँग सम्मिलित हुनेछन्।

पाँच हजार अतिरिक्त मोबाइल र  
फ्लेगिजबल कर्मचारी तैनाथ गरेर  
पेटागनले नेटो सहयोगीलाई गठबन्धनको  
पूर्वी भागविरुद्ध सम्भावित आक्रमणलाई  
रोक्नको लागि आफ्नो प्रतिबद्धतामा  
आश्वस्त पार्छ, विज्ञप्तिमा थपिएको छ।

यसैबीच रुसी विदेश मन्त्रालयका  
प्रवक्ता मारिया जाखारोभाले शक्रवार  
अमेरिकी निर्णयमाथि टिप्पणी गर्दै हवाई  
हाउसको उन्माद पहिलेभन्दा बढी भएको  
सङ्केत देखिएको बताइन्। रासस

## क्यानडाका प्रधानमन्त्री टुडोद्वारा प्रदर्शनकारीलाई घर फर्कन आग्रह

क्यानडा, २९ माघ/एएनआई/सिन्हवा  
क्यानडाका प्रधानमन्त्री जस्टिन टुडोले  
शक्रवार सबै प्रदर्शनकारीलाई घर जान  
आग्रह गर्दै सबै कुरा वार्ताको टेबलमा  
हन्छ भनेका छन्।

यो गैरकानूनी गतिविधि समाप्त  
हुनुपर्छ, र यो अन्त्य हुनेछ, टुडोले भने।  
हामी आशा गर्छौं कि यी मानिसले घर  
जाने निर्णय गर्नेछन्। अन्यथा त्यहाँ सुरक्षा  
व्यवस्था थप कडा पारिनेछ।

ओटावा, विन्डसर र अन्य ठाउँमा  
भएका नाकाबन्दीका पछाडि  
प्रदर्शनकारीविरुद्ध कारबाही गर्ने प्रहरी  
र सबै तहका सरकारको तयारी भइरहेको  
टुडोले बताएका छन्।

सङ्घीय, प्रान्तीय र नगरपालिकाका  
अधिकारी हालैका दिनमा स्पष्ट  
छन्, नाकाबन्दी र काफिलाका  
गतिविधिपति। ती अवैध र  
गैरकानूनी गतिविधि अन्त्य हुनुपर्छ, उनले



भने।  
उनले भने, सङ्घीय सरकारले  
अर्थतन्त्रलाई बन्धक बनाउने र राष्ट्रको  
राजधानीमा जीवनलाई ठप्प पार्ने  
कार्यक्रमलाई अब सहनेछैन।

## म्यानमाको सैनिक सरकारको एक वर्ष, ८०० भन्दा बढी कैदी रिहा

याङ्गोन, २९ माघ/एएफपी  
म्यानमाको सैनिक (जुन्टा) सरकारले  
सत्ता सम्हालेको एक वर्ष पूरा भएको

सरकारविरोधी प्रदर्शन गर्दै आएको छ।  
देशभर आमविरोध प्रदर्शन र त्यसपछिको  
सैन्य दमनमा एक हजार ५०० भन्दा बढी

गठन गर्ने सम्झौताको सम्भनमा  
म्यानमाले एक दिन वार्षिक बिदा दिने र  
स्वतन्त्रता दिवस मनाउने गर्दछ।

सरकारले स्वतन्त्रता दिवसमा एक  
वर्षभन्दा बढी समयदेखि थुनामा रहेका  
अर्थशास्त्रका प्राध्यापक एवं नेत्री आड  
सान सुचीको सल्लाहकारको रूपमा काम  
गरिरहेका अस्ट्रेलियाली शिक्षाविद् शन  
टर्नेललाई रिहा गर्नेछ वा थुनामा नै राख्नेछ  
भन्नेबारे उनले खुलाएनन्। गत  
फेब्रुअरीमा सैनिक सरकारले उनलाई  
पदबाट हटाएको केही दिनपछि उनी  
पक्राउ परेका थिए।

म्यानमाको आधिकारिक गोप्य कानून  
उल्लङ्घन गरेको अभियोग उनीमाथि  
लगाइएको छ र दोषी प्रमाणित भएमा  
उनलाई अधिकतम १४ वर्षको जेलसजाय  
दिन सक्ने कानूनी प्रावधान छ।  
प्रियजनहरूसँग पुनर्मिलन हुने आशामा  
शनिवार बिहान याङ्गोनको इनसिन  
जेलबाहिर लगभग १०० जना मानिस भेला  
भएका एएफपी संवाददाताहरूले बताएका  
छन्।

यसैबीच स्थानीय समयको  
मध्याह्नतिर चारवटा मिनीबसमा चढी  
जेलबाट बाहिरिएका थिए। यद्यपि  
आफन्तसँग पुनर्मिलनको सपना लिँदै  
जेलसम्म पुगेका मानिसहरूको भीडले  
उनीहरूलाई तत्काल भेट्न भने पाएनन्।  
आफन्तहरूले नातेदारहरूको नाम रहेको  
प्लेकार्ड हल्लाउँदा भित्रका मानिसहरूले  
आफूहरू त्यहाँ रहेको सङ्केत मात्र गरेका  
देखिएको थियो। रासस



तस्वीर: एएफपी

४. सरकारले ८०० भन्दा बढी  
कैदीबन्दीलाई शनिवार आममाफीको  
घोषणा गरेको छ। म्यानमाले देशको  
सङ्घीय स्वतन्त्रता दिवसको उपलक्ष्यमा  
आममाफीको घोषणा गरेको हो।  
म्यानमाको निर्वाचित सरकारलाई  
अपदस्थ गरेको वर्ष दिन पुग्दा सैनिक  
प्रशासनले राजधानीमा परेडका साथै  
विशाल प्रदर्शन गरेको छ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घको मानव अधिकार  
कार्यालयका अनुसार गत वर्षको सैन्य  
'कू'देखि नै म्यानमामा ठूलो समूहले

नागरिकको ज्यान गएको छ।  
जुन्ता प्रमुख मिन आड हल्लले ८१४  
कैदीहरूका लागि माफी आदेश जारी  
गरेको राज्य सञ्चालित सञ्चारमाध्यमले  
७५औं सङ्घीय स्वतन्त्रता दिवसका  
अवसरमा अधिकारीहरूलाई उद्घृत गर्दै  
उल्लेख गरेका छन्। यस्तै, सात विदेशी  
पनि रिहा भएका छन्। जुन्ता प्रवक्ता  
जाउ मिन टुनले एएफपीसँग भने,  
म्यानमाकी प्रजातान्त्रिक नेत्री आड सान  
सुकी र विभिन्न जातीय समूहहरूबीच  
बेलायती शासनबाट स्वतन्त्र बर्मा सङ्घ

## चारदेखि १२ वर्षसम्मका बालबालिकालाई छिट्टै खोप लगाइने

काठमाडौं, २९ माघ/रासस  
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधिमन्त्री  
देवेन्द्र पौडेलले विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनको

चुनावलगत्तै प्लस टुको परीक्षा गर्छौं।  
सबै विद्यार्थीलाई खोपको व्यवस्था गरेका  
छौं।"

शिक्षा, प्राविधिक शिक्षा ऐन ल्याउन  
संसदको गतिरोध सहज हुनेबित्तिकै  
छलफलका लागि पठाइने जनाउँदै सबै  
स्थानीय तहमा प्राविधिक शिक्षा विस्तार  
र 'पढ्दै कमाउँदै' कार्यक्रमलाई  
प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गराउन  
लागिएको उल्लेख गरे। उनले आगामी  
आर्थिक वर्षदेखि शिक्षा क्षेत्रमा कुल  
बजेटको २० प्रतिशत बजेट विनियोजन  
गराइने प्रतिबद्धता पनि व्यक्त गरे।



तस्वीर: फाइल

सिफारिश अनुसार चारदेखि १२  
वर्षसम्मका बालबालिकालाई छिट्टै  
कोभिडविरुद्धको खोप लगाइने जनाएका  
छन्।

रिपोर्टर्स क्लब नेपालले आयोजना  
गरेको साक्षात्कारमा मन्त्री पौडेलले  
कोभिडको तेस्रो लहरका कारण शिक्षा  
क्षेत्र प्रभावित भएपनि शैक्षिकसत्रमा  
प्रभाव नपर्ने गरी प्रबन्ध गरिएको बताए।  
मन्त्री पौडेलले भने, "शैक्षिकसत्र क्षति  
नहुने गरी एसइईको परीक्षा तालिका  
सार्वजनिक गरेका छौं। स्थानीय तहको

उनले आफू मन्त्री भएपछि १८ हजार  
शिक्षकको पदपूर्ति तथा बढुवाको प्रक्रिया  
शुरू गरेको, सार्वजनिक शिक्षा सुधारका  
लागि योजना बनाएको, चर्को शुल्क लिने  
मेडिकल कलेजलाई सचेत गराएको,  
त्रिभुवन विश्वविद्यालयको केन्द्रीय  
पुस्तकालय जमलमा निर्माण गर्न  
लागिएको, त्रिविको परीक्षा प्रणालीमा  
सुधार गरिएको र शिक्षक अस्पताल  
चितवनमा निर्माण हुने निश्चित गराइएको  
बताए।

मन्त्री पौडेलले उच्च शिक्षा, सङ्घीय

## रौतहटमा फरार अभियुक्त पक्राउ

प्रस, रौतहट, २९ माघ/  
रौतहटमा फरार एकजना अभियुक्त  
पक्राउ परेका छन्।

रौतहट प्रहरीले लामो समयदेखि  
मानव बेचबिखन तथा ज्यान मार्ने उद्योग  
मुद्दामा फरार रहेका अभियुक्तलाई पक्राउ  
गरेको हो।

पक्राउ पर्नेमा रौतहट जिल्लाको  
यमुनामाई गाउँपालिका-४ सरुआठ बस्ने  
सुरेन्द्रराय यादव रहेका छन्।

उनीविरुद्ध मानव बेचबिखन तथा  
ओसारपसार र ज्यान मार्ने उद्योगमा  
मुद्दा दर्ता भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय,  
रौतहटले जनाएको छ। अभियुक्तलाई  
आवश्यक कारबाहीको लागि जिल्ला  
अदालत गौरसमक्ष पेश गरिएको जिल्ला  
प्रहरी कार्यालय, रौतहटले जनाएको छ।

## नेकपा माओवादी केन्द्र जीतपुरसिमरा उमनपा कमिटी बैठक सम्पन्न

प्रस, जीतपुर, २९ माघ/  
नेकपा माओवादी केन्द्रका केन्द्रिय  
सल्लाहकार उद्भव पोखरेल चित्रको प्रमुख  
आतिथ्य तथा बारा अध्यक्ष प्रेम  
बालको अध्यक्षतामा नेकपा  
माओवादी केन्द्र जीतपुरसिमरा  
उपमहानगरपालिका कमिटीको बैठक  
सम्पन्न भएको छ।

बैठकमा नगर सदस्य एवं वडा

इन्चार्जहरूको नाम चयन गरि  
एको छ।  
सो बैठकले २४ वडाका  
इन्चार्ज तथा नगर सदस्य क्रमशः  
बेनीप्रसाद तिमिल्सिना, रामचन्द्र  
अधिकारी, विनिता रेग्मी,  
भोजबहादुर खत्री, मोहित चौधरी,  
दिपेन्द्र चौधरी, छन्द पनेरु,  
हरिकृष्ण केसी, केदार बजगाईं, जयराम

यादव, सुशीला चौधरी,  
शयमसुन्दर पासवान,  
कृष्ण ठकुरी, हिरामाया  
मोक्तान, रहिमुल्लाह छ  
भने वडा नं ७, ८, ९, १० र  
११ को इन्चार्ज छनोट अर्को  
बैठकले गर्ने निर्णय भएको  
जिल्ला अध्यक्ष प्रो बरालले



प्रतीकलाई बताए।

## एमालेको टोल भेला सम्पन्न

प्रस, बारा, २९ माघ/  
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका-

पूर्वाध्यक्ष तथा प्रदेश कमिटी सदस्य  
देवनारायण चौधरीले जनताको पक्षमा



तस्वीर: सौजन्य

१४ बेहरियामा शनिवार नेकपा एमालेको  
टोल भेला सम्पन्न भएको छ।  
कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि बाराका

काम गर्ने पार्टी एमाले भएको दाबी गर्दै  
एमालेलाई जिताउन आग्रह गरे।  
महाधिवेशन प्रतिनिधि परिषद् सदस्य

मनोज पौडेलले जीतपुरसिमरा  
उपमहानगर-१४ मा गत स्थानीय  
निर्वाचनमा एमाले पराजित भएको कारण  
विकास निर्माणगायतका काममा  
जनताले दुःख पाएको भन्दै आगामी  
निर्वाचनमा एमालेलाई विजयी गराउन  
आग्रह गरे। प्रदेश कमिटी सदस्य चैन  
गुरुङले भूमिसम्बन्धी समस्या समाधान  
गर्ने क्रममा एमाले सरकार विघटन भएको  
र वर्तमान गठबन्धनको सरकारले भूमि  
आयोग विघटन गरेको कारण जनताको  
समस्या समाधान हुन नसकेको बताए।

वडा कमिटी सदस्य यमनाथ  
ढकालको अध्यक्षतामा भएको  
कार्यक्रमको सहजीकरण तेजनारायण  
चौधरीले गरेका थिए। भेलाले रामसुरत  
महतोको अध्यक्षतामा २५ सदस्यीय  
कमिटी गठन गरेको छ। कमिटीको  
उपाध्यक्ष कोशी चौधरी, सचिव सन्तोष  
महतो, उपसचिव अली असगर र राजु  
महतोलागायतका सदस्यहरू छन्।

आजको राशिफल	
मेघ	वृष
राज्यलाभ	अतिथिआगमन
मिश्रुज	कर्म
सुख	खर्चवृद्धि
शिंह	कन्या
धनलाभ	सफलता
तुला	वृश्चिक
राज्यलाभ	रोगभय
धनु	मकर
कडाभय	जानोबय
कुम्भ	मीन
भयभित्ता	मित्रमिलन

ज्योतिषी पं. छविरेण सुवेदी, सि.सं.मा.वि.काल्या

## रानीघाट-पोखरिया बस समिति

भिस्वा- बिहान ७:४० बजे  
भिस्वा- बिहान १०:०० बजे  
भिस्वा- मध्याह्न १२:०० बजे  
भिस्वा- दिउँसो १:३० बजे  
दसौता- दिउँसो २:३० बजे  
सेढवा- दिउँसो ३ बजे  
देउरिया- दिउँसो ३:१५ बजे  
भिस्वा- दिउँसो ३:४० बजे

## सुगन्ध.....

गाँधीले साठी वर्षको आयुमा दुई सय  
किलोमिटरको पैदल यात्रा गरेका थिए।  
ओल्ड टैस्टामेन्टमा लेखिएको छ,  
हृदयको प्रसन्नता नै मानवीय जीवन हो  
तथा आनन्दले नै उसलाई दीर्घायु बनाउँछ  
र आनन्द त सदैव दिनुमा नै छ।

वृद्धावस्थामा मृत्युको भय हुनु  
स्वाभाविक हो। यो भय केवल ज्ञानको  
प्रकाशबाट नै टाढा गर्न सकिन्छ। मृत्यु  
एउटा पूर्णविराम नभएर अर्धविराम हो।  
यो एउटा क्षितिज हो र क्षितिज त आफ्नै  
दृष्टिमा सीमा हुन्छ। के तपाईंले यस्तो  
पूल देख्नुभएको छ, जुन कहिल्यै

ओइलाउँदैन ? यो फूल आफ्नो  
वृद्धावस्थामा अर्थात् ओइलाउने समय  
हावाका स्याँठको साथ मनमोहक नृत्य  
गरिरहन्छ, पुतलीसँग खेलिरहन्छ र यस  
सम्पूर्ण अवधिमा त्यो आफ्नो सुगन्ध  
वातावरणमा चारैतिर छरिरहन्छ। के  
यो प्रकृति हाम्रोलागि एउटा प्रेरणादायक  
सन्देश होइन ?

मान्छे यदि जीवनको यस शैलीलाई  
जिउन थाल्छ भने उसले यो भन्नुपर्दैन-  
काश ! मलाई थाहा हुन्थ्यो कि म  
यति बढी समयसम्म बाँच्छु, तब आफ्नो  
स्वास्थ्य एवं विचारको पनि ध्यान  
राख्थे।

घर निर्माण गर्दा निर्धारित मापदण्डको पालना गरौं,  
शहरको सौन्दर्यीकरणमा सहयोग गरौं।  
वीरगंज महानगरपालिका



**बेलिब्रिज माँचियो** : संसुवासभाको मकालु गाउँपालिका वडा नं ५ को जुम र वडा नं १ को वालुङ जोड्ने बेलिब्रिज माँचिएको छ । शनिवार निर्माण सामग्री बोकेको लोवेट तार्ने क्रममा माँचिएको हो । तस्वीर: रासस

## लोसपाको वीरगंज-६ मा भेला सम्पन्न

प्रस, वीरगंज, २९ माघ/ लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टीको वीरगंज महानगरको वडा नं ६ को महावीर स्थानमा भेला सम्पन्न भएको छ । महानगर अध्यक्ष ओमप्रकाश सर्राफको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रमको

प्रदेशसभा सदस्य रमेशप्रसाद कुर्मिले उद्घाटन गरेका थिए । कार्यक्रममा जिल्ला अध्यक्ष पुरुषोत्तमलाल झा, जसपाका नेताहरू रम्भा मिश्र, सुरेन्द्र कुर्मि, राजनारायण मिश्र, रतन सर्राफ, प्रेम क्याल, प्रकाश अग्रवाल, शेख फिरोज, सञ्जय पटेल,

राहुल सर्राफ, वीरेन्द्र साह, महम्मद असलम, दीलिप गुप्ता, अञ्जना गुप्तालगायतले मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए । भेलाले राजु दारूकाको अध्यक्षतामा ३१ सदस्यीय वडा एकाइ कमिटी गठन गरेको छ ।

## वीसो मौसममा देखिने मुटुलगायत स्वास्थ्य समस्याबाट बच्न

- चीसोमा बाहिर ननिस्कौं,
- धुम्रपान मद्यपान नगरौं,
- रुघाखोकी लाग्नबाट बचौं,
- चिल्लो तथा बोसोयुक्त खानेकुरा नखाऔं,
- शारीरिक व्यायामलाई निरन्तरता दिऔं,
- हृदयरोग, मोटोपन, कोलेस्ट्रॉल, रक्तचाप, मधुमेहजस्ता समस्या भएका व्यक्तिले स्वास्थ्य परीक्षण गरौं, जाडोको जोखिमबाट आफू पनि बचौं र अरूलाई पनि बचाऔं ।



नेपाल सरकार  
विज्ञापन बोर्ड

Make your stay with us is a memorable experience



Lords Plaza Birgunj is a world class hotel built to treat all types of travelers. This beautiful hotel is equipped with contemporary Rooms and Suites, Business Center, Four Conference Rooms, Three Food and Beverage outlets - Bar, Multi Cuisine Restaurant & Roof Top Dining, Spa, Gym, Pool and Casino.



Call - 51525252, 98028 19788, 98028 19787

Aadarsh Nagar, Birgunj, Nepal, www.lordshotels.com,

# खेलकुदको संसार

## नेपाल युएईसँग पराजित

काठमाडौं, २९ माघ/रासस  
चार देशीय टी-ट्वान्टी क्रिकेट सिरिज अन्तर्गतको दोस्रो खेलमा नेपाल संयुक्त अरब इमिरेट्स (युएई)सँग पराजित भएको छ ।

ओमानको अल अमेरात क्रिकेट मैदानमा शनिवार भएको खेलमा नेपाल युएईसँग २५ रनले पराजित भएको हो । १९३ रनको विशाल लक्ष्य पछ्याएको नेपाल निर्धारित २० ओभरमा पाँच विकेट गुमाउँदै १६७ रनमा समेटियो । नेपालका लागि दीपेन्द्र सिंह ऐरीले सर्वाधिक ४१ रनको योगदान दिए । ३३ बल खेलेका उनले पाँच चौकाको मदतमा ४१ रन जोडेका थिए ।



त्यस्तै, लोकेश बमले २१ बलमा ३३ रन जोडे । उनले दुई चौका र दुई छक्का प्रहार गरे । आशिफ शेखले २९ बलमा ३४ रन बनाए । उनले चार चौका र एक छक्का प्रहार गरे । ज्ञानेन्द्र मल्लले १९ बलमा २२ रन बनाउँदा दुई चौका र एक छक्का हिकाए । आरिफ शेखले ११ रन र शरद भेषवाकरले १० रन जोडे ।

युएईका रोहन मुस्ताफा र कासिफ दाउदले समान दुई/दुई विकेट लिए भने जुनैद सिद्धिकीले एक विकेट हात पारे । त्यसअघि टस हारेर पहिले ब्याटिङ गरेको युएईले निर्धारित २० ओभरमा तीन विकेट गुमाउँदै १९२ रन जोड्यो । युएईका लागि चिराग सुरीले अविजित सर्वाधिक ८४ रनको योगदान गरे । उनले पाँच चौका र पाँच छक्का प्रहार गरे । रोहन मुस्ताफाले ३५ बलमा ४९ रन बनाए । उनले पाँच चौका र दुई छक्का हिकाए ।

त्यस्तै, मोहमद वासिमले १३ बलमा २२ रन जोडे । उनले एक चौका र दुई छक्का प्रहार गरे । मोहमद बुटाले १४ रन बनाए । नेपालका लागि कप्तान सन्दीप लामिछाने, आरिफ शेख र साहाब आलमले एक/एक विकेट लिए । नेपालले हिजो भएको पहिलो खेलमा ओमानलाई छ विकेटले पराजित गरेको थियो । नेपालले चार देश सम्मिलित टी-ट्वान्टी सिरिजमा अन्तिम खेल फागुन २ गते आयरल्यान्डसँग खेल्नेछ ।

## मौलापुर मधानी महायज्ञ २०७८ : पूर्वप्रम ओली, महानायक राजेश हमाल र खेसारीलाल यादव आउँदै

प्रस, गरुडा, २९ माघ/ रौतहटको मौलापुर नगरपालिकाको आयोजनामा तेस्रो मधानी महायज्ञ २०७८ फागुन १७ मा हुने भएको छ । मौलापुर नगरपालिका-५ पतौरास्थित पुरातात्विक महादेव मन्दिर परिसरमा हुने मधानी महोत्सवमा नेकपा एमाले अध्यक्ष तथा

नगरपालिकाले मधानी महोत्सवको प्रवर्द्धन गरेको छ । मधानी महोत्सवको अवसरमा मौलापुर स्मार्टसिटीको भूमिपूजन, अष्टयाम यज्ञ, शिवचर्चाका साथै नेपाली र भारतीय चर्चित कलाकारहरूको सांस्कृतिक प्रस्तुति रहने मौलापुर

खेलतमाशाका आयोजकहरूबाट कुनै किसिमको कर नलिइने भएकोले व्यापारीहरूको पनि आकर्षण बढेको छ । पुरातात्विक महादेव मन्दिरका पुजारी मोसाफिर साहले फर्निचर मेला लगाउनको लागि फर्निचर व्यवसायीहरूले जग्गा र सुरक्षाको माग गरिरहेको बताएपछि निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत साहले आवश्यकता अनुसार जमीन र सुरक्षा नगरपालिकाले उपलब्ध गराउने बताएका छन् ।



पूर्वप्रधानमन्त्री केपीशर्मा ओली, नेपाली सिनेमाका महानायक राजेश हमाल र भोजपुरी सिनेमाका चर्चित नायक तथा गायक खेसारीलाल यादव आउने निश्चित भएको मौलापुर नगरपालिकाकी प्रमुख रीनाकुमारी साहले बताइन् ।

रौतहटदेखि सलाईको पश्चिमी भागसम्म प्रचलनमा रहेको मधानी महायज्ञ यस क्षेत्रको भौगोलिक विशिष्टताको पर्वको रूपमा रहेको छ । मौलापुर

नगरपालिकाका निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रामबाबु साहले बताए । मधानी महोत्सवमा लाग्ने मेलामा सबै किसिमका पसल, व्यवसाय,

मधानी महोत्सव-२०७८ को लागि पुरातात्विक महादेव मन्दिरलाई सजाउने काम शुरू भइसकेको देखिएको छ ।

## नेकपा एकीकृत समाजवादीको कमिटी गठन

प्रस, सेढवा, २९ माघ/ पर्साको जीराभवानी गाउँपालिकामा

पार्टीको जीराभवानी गाउँपालिकाको प्रथम भेलाले भोला महतोको अध्यक्षतामा

रामचन्द्र साहको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न भएको भेलामा पार्टीका पोलिटब्यूरो सदस्य एवं वीरगंज महानगर इन्चार्ज चिरञ्जीवी आचार्य, जिल्ला अध्यक्ष बालगोपाल थापा, वीरगंज महानगर अध्यक्ष मनोज चौधरी, युवा सङ्घ नेपाल केन्द्रीय सचिवालय सदस्य एवं पर्सा इन्चार्ज अनिल पटेल, पर्सागढी नगरपालिका अध्यक्ष सत्यनारायण दास थारू, जिल्ला उपाध्यक्ष गङ्गा खड्कालगायतले मन्तव्य राखेका थिए । कार्यक्रमको सञ्चालन रामेश्वर महतोले गरेका थिए ।



नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीको पालिकास्तरीय कमिटी गठन भएको छ । शनिवार नेकपा एकीकृत समाजवादी

३५ सदस्यीय कमिटी गठन भएको छ । नेकपा एका पोलिटब्यूरो सदस्य एवं संविधानसभा सदस्य पर्सा इन्चार्ज

## नेकपा एमालेको पकहामैनपुरमा बैठक सम्पन्न

प्रस, वीरगंज, २९ माघ/ नेकपा एमाले, पकहामैनपुरमा गाउँपालिकास्तरीय बैठक सम्पन्न भएको छ ।

उद्घाटन नेपाल पिछडावर्ग महासङ्घका अध्यक्ष तेजप्रकाश निषादले गरेका थिए । कार्यक्रममा जिल्ला सदस्य धामु शर्मा, ओबिसीका केन्द्रीय सदस्य राजेश सहनी, सहसचिव रामरूप पटेल,

मनोज चौरसिया, वडा कमिटीका अध्यक्ष रामबाबुप्रसाद चौरसिया, मोटरकङ्कर उमेश सहनी, लाजिम मियाँ दर्जी, सुकेश पटेल, जालिम मियाँलगायतको सहभागिता थियो ।